

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

5. veebruar 2014(*)

Eelotsusetaotlus – Otsesed maksud – Asutamisvabadus – Liikmesriigi maksuõigusnormid, millega kehtestatakse kaupluses jaemüügiga tegelemisel tekkiva käibe suhtes erimaks – Jaemüügikaupluste ketid – Diskrimineeriv mõju – Kaudne diskrimineerimine

Kohtuasjas C-385/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Székesfehérvári Törvényszék'i (Ungari) 26. juuli 2012. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. augustil 2012, menetluses

Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft.

versus

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, E. Juhász, M. Safjan ja J. L. da Cruz Vilaça, kohtunikud A. Rosas, A. Ó. Caoimh, J.-C. Bonichot (ettekandja), A. Arabadjiev ja C. Toader,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikus menetluses ja 18. juuni 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft., esindajad: *ügyvéd* L. Darázs ja *ügyvéd* A. Dezső,
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága, esindaja: Z. Horváthné Ádám,
- Ungari valitsus, esindajad: M. Z. Fehér ja K. Szíjjártó,
- Austria valitsus, esindajad: C. Pesendorfer ja F. Koppensteiner,
- Euroopa Komisjon, esindajad: K. Talabér-Ritz ja W. Mölls,

olles 5. septembri 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELTL artiklite 18, 26, 49, 54–56, 63, 65 ja 110 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Hervis Sport-és Divatkereskedelmi Kft. (edaspidi „Hervis”) ja Nemzeti Adó és Vámhivatal Közép-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága (riikliku maksu? ja tolliameti Közép-Dunántúli regionaalne maksupeadirektoraat) vahelises kohtuvaidluses seoses Ungaris aastatel 2010–2012 kehtinud teatavates jaemüügikaupluste sektorites tekkivale käibele kohaldatava erimaksu tasumisega.

Õiguslik raamistik

3 Teatavate sektorite suhtes kohaldatavat erimaksu käsitleva 2010. aasta seaduse nr XCIV 2010 (egyres ágazatokat terhelő különadóról szóló 2010. évi XCIV. törvény, edaspidi „erimaksuseadus”) preambulas on öeldud:

„Riigieelarve tasakaalustamiseks kehtestab parlament käesoleva seaduse, mis käsitleb sellise erimaksu kehtestamist, mida tuleb tasuda maksukohustuslastel, kelle suutlikkus tasuda riigimakse on suurem kui üldise maksukoormusega ette nähtud maksusuutlikkus.”

4 Selle seaduse §?s 1 „Selgitavad sätted” on ette nähtud:

„Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

1. jaemüük kauplustes: tegevus, mida hõlmavad 1. jaanuarist 2009 kehtiva majanduse tegevusalade ühtse klassifitseerimissüsteemi sektorid nr 45.1 (välja arvatud mootorsõidukite ja haagiste hulgimüük), nr 45.32, nr 45.40 (välja arvatud mootorrataste remont ja hulgimüük) ja nr 47.1–47.9, st igasugune kaubandustegevus, kus ostjaks võib olla selline füüsiline isik, keda ei käsitata ettevõtjana.

[...]

5. netokäive: raamatupidamise seaduse kohaldamisalasse kuuluva maksukohustustase puhul kogu müügi käive raamatupidamise seaduse tähenduses; sellise maksukohustustase puhul, kes tasub ettevõtte tulumaksu lihtsustatud skeemi alusel ja ei kuulu raamatupidamise seaduse kohaldamisalasse, maksukorralduse seaduse kohane käive ilma käibemaksuta; füüsilise isiku tulumaksu seaduse kohaldamisalasse kuuluva maksukohustustase puhul tulumaksuseaduse kohased sissetulekud ilma käibemaksuta. [...]

6. ettevõtja: ettevõtja kohalike maksude seaduse tähenduses.”

5 Erimaksuseaduse § 2 sätestab:

„Erimaksuga maksustatakse:

- a) jaemüük kauplustes,
- b) telekommunikatsiooniga seotud tegevus, ja
- c) elektrienergiaga varustamine.”

6 Selle seaduse §?s 3 on maksukohustustlane defineeritud järgmiselt:

„1. Maksu on kohustatud tasuma juriidilised isikud, muud organisatsioonid üldise maksuseadustiku tähenduses ja füüsilistest isikust ettevõtjad, kes tegelevad maksustatava tegevusega § 2 tähenduses.

2. Maksu on kohustatud tasuma ka mitteresidendist organisatsioonid ja üksikisikud seoses §

2? s nimetatud maksustatava tegevusega, kui seda teostatakse siseturul tütarettevõtjate kaudu.”

7 Selle seaduse artikkel 4 sätestab:

„1. Maksustatav summa on maksukohustuslase netokäive, mis tekkis maksustamisaastal § 2 s nimetatud tegevuse tulemusel.

2. Paragrahvi 2 punktis a nimetatud tegevuse puhul hõlmab maksustatav summa käivet, mis tekkis seoses selliste teenustega, mida ostetud kauba turustamise käigus osutas jaemüügiks ostetud kauba tarnija (kauba valmistaja või turustaja), ja summat, mis saadi selle tarnija pakutud hinnavähenduse tulemusel.”

8 Sama seaduse § 5, mis kehtestab maksu määra, sätestab:

„Kohaldatav maksumäär on:

a) paragrahvi 2 punktis a nimetatud tegevuse puhul 0%, kui maksustatav summa ei ületa 500 miljonit [Ungari forintit], 0,1%, kui maksustatav summa on suurem kui 500 miljonit Ungari forintit, ent ei ületa 30 miljardit Ungari forintit, 0,4%, kui maksustatav summa on suurem kui 30 miljardit Ungari forintit, ent ei ületa 100 miljardit Ungari forintit ning 2,5%, kui maksustatav summa on suurem kui 100 miljardit Ungari forintit.

[...]”

9 Erimaksuseaduse § 6, mis sisaldab topeltmaksustamise vältimist käsitlevaid sätteid, on sõnastatud järgmiselt:

„Kui maksukohustuslase tegevus, mida on nimetatud § 2 punktis c, on maksustatav ka § 2 punkti a ja/või punkti b kohaselt, tuleb maksukohustuslasel tasuda § 2 punktis a või b loetletud tegevusega seoses üksnes summa, mis on § 5 punktides a ja c või § 5 punktides b ja c sätestatud määra alusel arvutatud summadest kõige suurem.”

10 Selle seaduse § 7 on loetletud tingimused, millal see maks kuulub kohaldamisele nn sidusettevõtjatele:

„1. Maks, mida tuleb tasuda maksukohustuslastel, kes on sidusettevõtjad [1996. aasta] ettevõtte tulumaksu ja dividendide maksustamise seaduse [nr LXXXI] (edaspidi „1996. aasta seadus nr LXXXI”) tähenduses, tuleb kindlaks määrata, summeerides kogu § 2 punktides a ja b nimetatud niisugusest tegevusest tekkinud käibe, mille käigus maksukohustuslased tegutsesid sidusettevõtjana, ja summa, mis saadakse sellele kogusummale § 5 sätestatud määra kohaldamisel, ning saadud summa tuleb maksukohustuslaste vahel jagada proportsionaalselt neile § 2 punktides a ja b nimetatud tegevusest tekkinud kogukäibega vastavalt kõigi sidusettevõtjate § 2 punktides a ja b loetletud tegevuse tulemusel tekkinud netokäibele.”

11 1996. aasta seadus nr LXXXI, millele viitab erimaksuseaduse § 7, määratleb § 4 sidusettevõtjaid järgmiselt:

„Käesoleva seaduse tähenduses:

[...]”

23. moodustub sidusettevõtja järgmistest isikutest:

a) maksukohustuslasest ja sellisest ettevõtjast, kelle üle on maksukohustuslasel

tsiviilseadustiku sätete kohaselt otseselt või kaudselt valitsev mõju;

b) maksukohustuslasest ja ettevõtjast, kellel on maksukohustuslase üle tsiviilseadustiku sätete kohaselt otseselt või kaudselt valitsev mõju;

c) maksukohustuslasest ja mis tahes muust ettevõtjast, kui kolmandal isikul on nende kahe ettevõtja üle tsiviilseadustiku sätete kohaselt otseselt või kaudselt valitsev mõju, kusjuures lähisugulasi, kellel on maksukohustuslase ja teise ettevõtja üle valitsev mõju, tuleb pidada kolmandateks isikuteks;

d) välisriigi ettevõtjast ja tema püsivast tegevuskohast Ungaris, välisriigi ettevõtja püsivatest tegevuskohtadest ning välisriigi ettevõtja püsivast tegevuskohast Ungaris ja kõigist ettevõtjatest, kellega välisriigi ettevõtjal on punktides a–c määratletud suhted;

e) maksukohustuslasest ja tema püsivast tegevuskohast välisriigis ning maksukohustuslase püsivast tegevuskohast välisriigis ja kõigist ettevõtjatest, kellega maksukohustuslasel on punktides a–c määratletud suhted.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

12 Hervis peab Ungaris spordikaupu turustavaid kauplusi nimega „Hervis Sport”. Tema otsesed konkurendid on jaemüügiketid „Décathlon”, „Intersport” ja „SPG Sporcikk”.

13 Hervis on juriidiline isik ja SPAR Österreichische Warenhandels AG (edaspidi „SPAR”) tütarettevõtja. Tulenevalt erimaksuseaduse §7st 7, mis määratleb mõiste „sidusettevõtja” selle seaduse tähenduses, kuulub Hervis kontserni SPAR. Seetõttu peab Hervis tasuma oma käibelevastava osa erimaksust, mida tuleb maksta kõigil sellesse kontserni kuuluvatel ettevõtjatel selle kontserni Ungaris tekkinud kogukäibe tõttu.

14 Kuna kõigi kontserni kuuluvate ettevõtjate kogukäibelev kohaldatakse järsult progresseeruvat erimaksu määra, siis maksustati Hervist oluliselt suurema keskmise maksumääraga kui see määr, mida oleks kohaldatud juhul, kui maksustatav summa oleks arvatud üksnes temale kuuluvate kaupluste käibe alusel. Hervis on seisukohal, et temaga konkureerivate Ungari jaemüügiketide poolt tasumisele kuuluvat maksu arvutatakse, lähtudes viimati nimetatud maksustatavast summast, kuna nende näol on suuremas osas tegemist frantsiisi alusel tegutsevate jaemüüjatega, kellel on juriidilise isiku staatus ja kes ei kuulu kontserni.

15 Hervis järeldab eeltoodust, et niisugune süsteem – sest selle tõttu lasub erimaksu tasuma kohustatud juriidilistel isikutel, kes on 1996. aasta seaduse nr LXXXI kohaselt mitteresidendist äriühingute sidusettevõtjad, suurem maksukoormus – on vastuolus ELTL artiklitega 18, 49–55, 65 ja 110 ja selle süsteemi näol on tegemist keelatud riigiabiga. Kuna maksuhaldur jättis rahuldamata Hervise vaide, millega ta taotles enda vabastamist erimaksu tasumisest 2010. aastal, palus Hervis Székesfehérvári Törvényesék'il (Székesfehérvári kohus), kes lahendab haldusvaidlusi, tuvastada, et erimaksuseaduse sätted on vastuolus liidu õigusega.

16 Neil asjaoludel otsustas Székesfehérvári Törvényesék menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas aluslepingu sätetega, mis reguleerivad üldise diskrimineerimiskeelu põhimõtet (ELTL artiklid 18 ja 26), asutamisvabaduse põhimõtet (ELTL artikkel 49), võrdse kohtlemise põhimõtet (ELTL artikkel 54), põhimõtet, mille järgi liikmesriikide kodanikel on võrdne õigus osaleda [ELTL] artiklis 54 tähendatud äriühingute kapitalis (ELTL artikkel 55), teenuste osutamise vabaduse põhimõtet (ELTL artikkel 56), kapitali vaba liikumise põhimõtet (ELTL artiklid 63 ja 65) ja ettevõtete võrdse

maksustamise põhimõtet (ELTL artikkel 110), on kooskõlas see, et maksukohustuslased, kes tegelevad kauplustes jaemüügiga, peavad maksma erimaksu, kui nende aastane netokäive ületab 500 miljonit Ungari forintit?”

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

17 Ungari valitsus väidab, et Székesfehérvári Törvényszék'i eelotsusetaotlus ei ole piisavalt täpselt sõnastatud. Nimelt ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohus välja toonud täpseid põhjuseid, miks ta arvas, et tema menetluses oleva vaidluse lahendamiseks on vaja tõlgendada neid Euroopa Liidu toimimise lepingu sätteid, millele eelotsusetaotluses on viidatud.

18 Siiski on eelotsusetaotluses esitatud asjaolud põhikohtuasja esemega ilmselgelt seotud ja võimaldavad seega, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 12–15, kindlaks teha eelotsuse küsimuse ulatuse ning raamistiku, milles see esitati. Lisaks on eelotsusetaotluses, kus on kokkuvõtvalt esitatud põhikohtuasja hageja argumendid liidu õiguse tõlgendamise kohta ja milles on ka esitatud kahtlused selle tõlgenduse õigsuse suhtes, piisaval määral välja toodud põhjused, mille tõttu eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et selleks, et tal oleks võimalik oma otsust teha, on vaja tõlgendada liidu õigust.

19 Järelikult tuleb eelotsusetaotlust pidada vastuvõetavaks.

Eelotsuse küsimuse analüüs

Sissejuhatavad märkused

20 Kuna eelotsuse küsimuses on üheaegselt viidatud nii asutamisvabadust, teenuste osutamise vabadust kui ka kapitali vaba liikumist käsitlevatele aluslepingu sätetele, tuleb kõigepealt kindlaks teha, milline vabadus on arutusel põhikohtuasjas.

21 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et selles osas tuleb arvesse võtta kõnealuste õigusnormide eesmärki (13. novembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-35/11: Test Claimants in the FII Group Litigation, punkt 90 ja seal viidatud kohtupraktika).

22 ELTL artikli 49 asutamisvabadust käsitlevate sätete kohaldamisalasse kuuluvad siseriiklikud õigusnormid, mida kohaldatakse üksnes niisuguse osaluse suhtes, mis võimaldab kindlalt mõjutada äriühingu otsuseid ja otsustada äriühingu tegevuse üle (vt eespool viidatud kohtuotsus Test Claimants in the FII Group Litigation, punkt 91 ja seal viidatud kohtupraktika).

23 Ent põhikohtuasi puudutab sellise väidetavalt diskrimineeriva maksu määrasid, mida tuli erimaksuna tasuda „sidusettevõtjatena määratletud maksukohustuslastel” 1996. aasta seaduse nr LXXXI tähenduses. Selle seaduse § 4 viitab nimetatud mõiste määratlemisel äriühingu osalusele, mis võimaldab tal otseselt või kaudselt saada teise äriühingu üle valitsevat mõju.

24 Neist asjaoludest lähtudes puudutab eelotsusetaotlus aluslepingu asutamisvabadust käsitlevate sätete tõlgendamist. Seega ei ole vaja tõlgendada ELTL artikleid 56, 63 ega 65, mis puudutavad teenuste osutamise vabadust ja kapitali vaba liikumist.

25 Seejärel olgu meenutatud, et ELTL artikkel 18 on iseseisvalt kohaldatav üksnes sellistes liidu õigusega reguleeritud olukordades, mille tarvis ei näe aluslepingud ette diskrimineerimiskeelu erinorme. Diskrimineerimiskeelu põhimõte on asutamisvabaduse osas sätestatud ELTL artiklis 49 (11. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-384/08: Attanasio Group, EKL 2010, lk I-2055, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

26 Seetõttu ei ole ka vaja tõlgendada ELTL artiklit 18 ega ELTL artiklit 26.

27 Lõpuks, kuna erimaks ei näi teistest liikmesriikidest pärinevaid kaupu koormavat enam kui kodumaiseid kaupu, ei ole ELTL artikli 110 tõlgendamine põhikohtuasjas asjassepuutuv.

28 Eeltoodust tuleneb, et esitatud küsimust tuleb käsitada nii, et sellega soovitakse teada, kas ELTL artikleid 49 ja 54 tuleb tõlgendada selliselt, et nendega on vastuolus õigusnormid, mis käsitlevad niisugust käibemaksu, nagu on arutusel põhikohtuasjas.

ELTL artiklite 49 ja 54 tõlgendamine

29 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust selle kohta, kas ELTL artiklitega 49 ja 54 on vastuolus õigusnormid, mis käsitlevad niisugust käibemaksu, nagu on arutusel põhikohtuasjas, kuna sellel maksul võib olla diskrimineeriv mõju maksukohustuslasest juriidilistele isikutele, kelle näol on kontsernisiseselt tegemist teises liikmesriigis asuva äriühingu „sidusettevõtjatega” nende õigusnormide tähenduses.

30 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt keelab võrdse kohtlemise põhimõtte mitte ainult ilmse äriühingu asukohal põhineva diskrimineerimise, vaid ka kõik varjatud diskrimineerimise vormid, mis teistest eristuskriteeriumidest lähtudes viivad tegelikult sama tulemuseni (vt analoogia alusel eelkõige 14. veebruari 1995. aasta otsus kohtuasjas C-279/93: Schumacker, EKL 1995, lk I-225, punkt 26; 22. märtsi 2007. aasta otsus kohtuasjas C-383/05: Talotta, EKL 2007, lk I-2555, punkt 17, ja 18. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-440/08: Gielen, EKL 2010, lk I-2323, punkt 37).

31 Põhikohtuasjas arutusel olevad õigusnormid aga kehtestavad kriteeriumi, mille alusel eristatakse esiteks selliseid erimaksu tasuma kohustatud maksukohustuslasi, kes on kohaldamisele kuuluvate siseriiklike õigusnormide kohaselt seotud teiste kontserni kuuluvate äriühingutega, ja teiseks maksukohustuslasi, kes kontserni ei kuulu.

32 Sellest eristuskriteeriumist ei tulene otsest diskrimineerimist, kuna kauplustes jaemüügiga tegelemisega seoses tasumisele kuuluvat erimaksu nõutakse kõigilt Ungaris sellel tegevusalal tegutsevatelt ettevõtjatelt ühesugustel tingimustel.

33 Siiski on selle kriteeriumi mõju tõttu juriidilised isikud, kes on kontserni liikmetest äriühingute sidusettevõtjad, ebasoodsamas olukorras võrreldes nende juriidiliste isikutega, kes niisugusse kontserni ei kuulu.

34 Seda asjaolu saab selgitada erimaksu kahe tunnuse koosmõjuga.

35 Esiteks on kõnealuse maksu määr, sõltuvalt käibe suuruselt, järsult progresseeruv, eelkõige sedavõrd, mida suurem on käive. Niisiis on maksumäär 0,1% juhul, kui käive on 500 miljonit kuni 30 miljardit Ungari forintit, 0,4% juhul, kui käive on 30 kuni 100 miljardit Ungari forintit, ja 2,5% juhul, kui käive on suurem kui 100 miljardit Ungari forintit.

36 Teiseks määratakse selle kriteeriumi kohaldamisel maksustatav summa kontserni kuuluvate maksukohustuslaste puhul kindlaks kõigi kontserni „sidusettevõtjatest” maksukohustuslaste konsolideeritud käibe alusel (enne kogu maksumäära jagamist proportsionaalselt iga maksukohustuslase käibega), samas kui selliste juriidiliste isikute puhul nagu iseseisvalt frantsiisi alusel tegutsevad ettevõtjad piirduakse eraldi iga maksukohustuslase käibega. See tähendab, et kontserni kuuluvaid maksukohustuslasi maksustatakse fiktiivse käibe alusel.

37 Hervis, Austria valitsus ja Euroopa Komisjon väidavad, et ELTL artiklitega 49 ja 54 on vastuolus niisugune erinev kohtlemine, mis *de jure* tuleneb näiliselt objektiivsest

eristuskriteeriumist, mis põhineb käibe suurusel, kuid seab *de facto* ebasoodsamasse olukorda teistes liikmesriikides asuvate emattevõtjate tüarettevõtjad, kui võtta arvesse jaemüügi korraldust Ungari turul, eeskätt asjaolu, et sellistele äriühingutele kuuluvaid jaemüügiuketikaupluseid peavad, nagu Hervise juhtumil, üldjuhul tüarettevõtjad.

38 Mis puudutab põhikohtuasjas arutusel olevat maksuõigusnormi, mille eesmärk on maksustada käivet, siis olgu märgitud, et kontserni kuuluva maksukohustuslase olukord on sarnane niisuguse maksukohustuslase olukorraga, kes sellesse kontserni ei kuulu. Eeskätt on nii asjaomase liikmesriigi jaemüügi turul tegutsevad juriidilised isikud, kes kuuluvad äriühingute kontserni, kui ka need, kes sellisesse kontserni ei kuulu, kohustatud erimaksu tasuma ja nende käive ei sõltu teiste maksukohustuslaste käibest.

39 Neil asjaoludel, juhul kui tuvastatakse, et asjaomase liikmesriigi jaemüügiturul käsitatakse maksukohustuslasi, kes kuuluvad kontserni ja kelle suhtes kohaldatakse kõrgeimat erimaksu määra, siseriiklike õigusnormide kohaselt enamikel juhtudest teistes liikmesriikides asuvate äriühingute „sidusettevõtjatena”, võib järsult progresseeruva erimaksu kohaldamine lähtuvalt konsolideeritud käibest seada ebasoodsamasse olukorda eeskätt need maksukohustuslased, kes on teises liikmesriigis asuva äriühingu „sidusettevõtjad”.

40 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tuleb kindlaks teha, kas nimetatud tingimus on täidetud, võttes arvesse üldist raamistikku, milles need siseriiklikud õigusnormid kehtivad.

41 Kui see tingimus on täidetud, toovad sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis formaalselt ei erista äriühinguid lähtuvalt nende asukohast, endaga kaasa kaudse diskrimineerimise ELTL artiklite 49 ja 54 tähenduses äriühingu asukoha alusel (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus *Gielen*, punkt 48).

42 Ent väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et selline piirang on lubatud ainult siis, kui seda õigustab ülekaalukas üldine huvi. Lisaks peab piirang niisugusel juhul olema kõnealuse eesmärgi saavutamiseks sobiv ega tohi minna kaugemale, kui on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik (eespool viidatud 29. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-371/10: *National Grid Indus*, EKL 2011, lk I-12273, punkt 42, ja seal viidatud kohtupraktika).

43 Selles osas ei ole Ungari valitsus ei kirjalikes seisukohtades ega kohtuistungil tuginenud üldisele huvile, mis võib olukorrast olenevalt õigustada niisugust süsteemi, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

44 Igal juhul tuleb meenutada, et sellise süsteemi põhjendamiseks ei ole õiguspäraselt võimalik tugineda ei vajadusele kaitsta riigi majandust (vt selle kohta 6. juuni 2000. aasta otsus kohtuasjas C-35/98: *Verkooijen*, EKL 2000, lk I-4071, punktid 47 ja 48) ega vajadusele taastada maksutulu suurendamisega eelarvetasakaalu (vt selle kohta 21. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-436/00: *X ja Y*, EKL 2002, lk I-10829, punkt 50).

45 Neil asjaoludel tuleb esitatud küsimusele vastata, et ELTL artikleid 49 ja 54 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised kaupluses jaemüügiga tegelemisel tekkiva käibe suhtes kehtestatud maksu käsitlevad liikmesriigi õigusnormid, mis kohustavad maksukohustuslasi, kes on äriühingute kontsernis „sidusettevõtjad” nimetatud õigusnormide tähenduses, äärmiselt progresseeruva maksumäära kohaldamiseks oma käibed summeerima ja nii saadud maksusumma seejärel omavahel jaotama vastavalt nende osale tegelikust käibest, juhul kui äriühingute kontserni kuuluvad maksukohustuslased, kelle suhtes kohaldatakse kõige kõrgemat erimaksusumma, on enamikul juhtudest teises liikmesriigis asuvate äriühingute „sidusettevõtjad” – viimati nimetatud asjaolu tuleb kontrollida eelotsusetaotluse esitanud kohtul.

Kohtukulud

46 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

ELTL artikleid 49 ja 54 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised kaupluses jaemüügiga tegelemisel tekkiva käibe suhtes kehtestatud maksu käsitlevad liikmesriigi õigusnormid, mis kohustavad maksukohustuslasi, kes on äriühingute kontsernis „sidusettevõtjad” nimetatud õigusnormide tähenduses, järsult progresseeruva maksumäära kohaldamiseks oma käibed summeerima ja nii saadud maksusumma seejärel omavahel jaotama vastavalt nende osale tegelikust käibest, juhul kui äriühingute kontserni kuuluvad maksukohustuslased, kelle suhtes kohaldatakse kõige kõrgemat erimaksumäära, on enamikul juhtudest teises liikmesriigis asuvate äriühingute „sidusettevõtjad” – asjaolu, mis tuleb välja selgitada eelotsusetaotluse esitanud kohtul.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: ungari.